

ECZACILIK İŞLETMECİLİĞİ

Prof. Dr. Gülbin Özçelikay
Dr. Ecz. M. Nazlı Şencan

© 2015 AKADEMİSYEN TIP KİTABEVİ

Yayın Dağıtım ve Pazarlama A. Ş

Halk Sk. 5/A Yenışehir/ANKARA

Tel: 0312 431 16 33

www.akademisyen.com

Eczacılık İşletmeciliği

Editörler: Prof. Dr. Gülbin Özçelikay

Yrd. Doç. Dr. M. Nazlı Şencan

ISBN: 978-605-9942-30-0

DOI:10.37609/akya.2203

Bu kitabın yayın hakkı AKADEMİSYEN TIP KİTABEVİ'ne aittir. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereği herhangi bir bölümü, resmi veya yazısı, yazarların ve yayıncısının yazılı izni alınmadan tekrarlanamaz, basılamaz, kopyası çıkarılamaz, fotokopisi alınamaz veya kopya anlamı taşıyabilecek hiçbir işlem yapılamaz. Yazıların içerikleri yazarları bağlamaktadır.

Dağıtım Adresi

Akademisyen Kitabevi

Halk Sk. 5/A Yenışehir/ANKARA

Tel: 0312 431 16 33

www.akademisyen.com

Yayın Koordinatörü : Yasin DİLMEN
Mizampaj : Dilek MERAKİ
Kapak Uyarlama : Yusuf ÖZALP
Kapak Fotoğraf : Ecz. Iğın YAROĞLU
Baskı : Özyurt Matbaacılık

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM: Türkiye’de Eczacılık İşletmelerinin Tarihi Gelişimi	1
<i>Eriş Asil</i>	
2. BÖLÜM: Yönetim ve İşletme Bilgisi Eczacılar için Neden Gereklidir?	13
<i>Nazlı Şencan</i>	
3. BÖLÜM: Eczacılık Hizmetleri ve İletişim	33
3.a Eczacı-Hasta İletişimi	35
<i>Sevgi Şar</i>	
3.b İş Hayatında Kuşak Farklarının Önemi	61
<i>Buket Aksu</i>	
4. BÖLÜM: Eczacının Bireysel ve Örgütsel Zaman Yönetimi	81
<i>Nazlı Şencan</i>	
5. BÖLÜM: Eczanelerde Finans Yönetimi	97
5.a Eczane İşletmelerinde Finansal Tablolar.....	99
<i>Kürşat Yalçın</i>	
5.b Finansal Tablo Analizi	87
<i>Kürşat Yalçın</i>	
5.c Eczane İşletmeciliğinde Finans Yönetimi	133
<i>Biröz Biricik</i>	
6. BÖLÜM: Eczane İşletmeciliği Açısından Eczane Tasarımı	159
<i>Biröz Biricik, Nazlı Şencan</i>	
7. BÖLÜM: Türkiye’de ve Dünya’da Eczacı Meslek Örgütleri: Eczacı ve Eczanenin Eczacılık Örgütleri ile İlişkileri	191
<i>Bülent Kıran</i>	
8. BÖLÜM: İnternet Üzerinden Yapılan Satışın Eczacılık Alanına Uygulanabilirliği	243
<i>Sevgi Şar</i>	
9. BÖLÜM: Eczacılık Hizmetleri ve Kalite Güvence	267
<i>Nazan Erdoğan</i>	
10. BÖLÜM: Eczacılık İşletmeciliği ve Farmakoekonomi	297
<i>Aylin Acar Sancar, Selen Yeğenoğlu</i>	

11. BÖLÜM: İlaç Bilgi Hizmetlerinin Yönetimi	319
<i>Esra Çelik, Ayça Çeliker</i>	
12. BÖLÜM: Eczacılık Hizmetlerinde Etik ve Mevzuat Süreçlerinin Yönetimi ...	369
12.a Eczacılık Mevzuatı	371
<i>Gülbin Özçelikay, Mehmet Barlas Uzun</i>	
12.b Serbest Eczane Hizmetlerinde Etik ve Vaka Çalışmaları	395
<i>Gülbin Özçelikay</i>	

ÖNSÖZ

Eczacılık hizmetleri sisteminin hızla değiştiği dünyamızda, ilaç ve eczacının bulunduğu her alanda işletme bilgisinin önemi ve gerekliliği giderek artmaktadır.

Uluslararası akademik alanda eczacılık işletmeciliği (pharmacy management) ile ilgili yazılmış birçok ders kitabı olmasına karşın, bu eserler yazıldığı dil ve bölgenin kültüre özgü olmakta ve ülkemizdeki sistemle tam olarak uyumlu olmadığı görülmektedir. Ulusal dilimizde yönetim ve işletmecilikle ilgili sayısız çalışma ve ders kitabı olmasına rağmen, sadece eczacılar için yazılmış bir eczacılık işletmeciliği kitabı da bulunmamaktadır.

Ülkemizde eczacılık fakültelerinin sayısı kırkı geçmiştir. Bu eser, mezunların sayısı otuz binleri geçerken, eczacılar tarafından eczacılık uygulama alanına ilişkin yol gösterici ve ortak bir eserin faydalı olabileceği inancı ile sayısı bir elin parmağını geçmeyen eczacılık işletmeciliği konusunun uzman akademisyenleri tarafından hazırlanmıştır. Elinizdeki bu kitabın eczacılık fakültesi eğitim müfredatı kapsamında kullanılabilirliği gibi, mezuniyet sonrası eğitimlerde de faydalı olabileceği düşünülmektedir.

Şüphesiz, eczacılık, eczane işletmesi ve eczacılık hizmetleri ile ilgili kitabımızda yer alandan çok daha fazla konudan bahsedilebilir. Pazarlama yönetimi, insan kaynakları yönetimi ve benzeri konularda hazırlıklar devam etmektedir. Kitabımızın diğer basımlarında, yazarlarımız ve meslektaşlarımızın öneri ve katkıları ile kapsam genişlemeye devam edecektir.

“Eczacılık İşletmeciliği” alanında ülkemizde ders kitabı olarak bir ilk olan bu çalışmamızı gelecek nesillerin ilgisine emanet ediyoruz. Meslektaşlarımız, bu eserin geliştirilebilmesi, eczanelerimizi ve eczacılık hizmetlerimizi çok daha yetkin ve donanımlı karşılayabilme yolunda ilerleyebilmemiz için bizimle çalışabilirler.

Kitap bölümleri, aşağıda belirtilen başlıklar altında, öğrenmeyi kolaylaştıracak şekilde hazırlanmaya çalışılmıştır:

- *Öğrenim hedefleri:* Her bölümün başında öğrenilmesi gereken temel cümleler ve öğrenim hedefleri özetlenmiştir
- *Senaryolar:* Her bölümün başında yer alan senaryo ve ilgili sorular ile okuyucuların konu hakkında düşünmesi sağlanmıştır.
- *Değerlendirme soruları:* Her bölümün sonunda, hem öğrenciler ve hem de eğitimciler için önemli noktalar sorular eşliğinde vurgulanmaya çalışılmıştır.

Kitabı kullanan eğitimciler, kitabın web sayfasından bölüm ve konular ile ilgili sunumlara şifreleri ile giriş yapıp, eğitim çalışmalarında kullanabilirler.

Editörler olarak, kitabın yazımında yer alan tüm yazarlara ve emeği geçenlere teŖekkür ederiz. YurtdıŖında 70-80 uzman eczacı ile yazılan eczacılık iŖletmeciliđi kitaplarının yıllar içinde bu kitap için de gerçekteŖmesini umuyoruz.

Siz çok kıymetli okuyucularımız; gelecek hedefleriniz, çalıŖma ve başarılarınızda bu kitabın yol gösterici olmasını dileriz.

Sevgi ve Saygılarımızla,

Gülbin ÖZÇELİKAY
Nazlı ŖENCAN

SUNUŞ

Yönetim ve işletme fonksiyonlarının, eczacılık uygulamaları içerisinde de giderek ağırlık kazanmaya başlaması nedeniyle, 80'li yılların başından itibaren bu konuların eczacılık eğitim ve öğretimi içindeki ağırlığı da artmaya devam etmektedir.

Başlangıçta sınırlı olarak çeşitli derslerde değinilen yönetim ve işletme konularının daha kurumsal ve fonksiyonel olması gerekliliği karşısında Eczacılık Fakültelerinde Eczacılık İşletmeciliği Anabilim Dallarının oluştuğunu görüyoruz. Eczacılık Fakültelerimizde lisans düzeyinde verilen “Eczacılık İşletmeciliği” derslerinin yanı sıra bazı üniversitelerimizde “Eczacılık İşletmeciliği Yüksek ve Doktora programları” da bulunmakta ve bu lisansüstü programlar halen başarı ile sürdürülmektedir.

Eczacılık İşletmeciliğinin çeşitli konularında çok sayıda araştırma ve yayın bulunmasına karşın ülkemizde Eczacılık İşletmeciliği ile ilgili akademik bir kitap bugüne kadar yazılamamıştır.

Çok bölümlü ve çok yazarlı kitaplarda en önemli ve zor görev hiç kuşkusuz kitabın editörlüğünü yüklenen kişilere düşmektedir. Bu eserin editörlüğünü, benim lisans öğrenciliğinden itibaren tanıdığım ve emekli olduğum 2007 yılına kadar beraber çalışmaktan gurur duyduğum Sevgili meslekdaşım Sayın Prof. Dr. Gülbin Özçelikay ile genç meslektaşarımdan Sayın Dr. Ecz. Nazlı Şencan paylaşmaktadır. Kendilerini bu çok değerli ve özverili çalışmaları için kutluyorum.

Kitabın dizgi ve basım işlerini üstlenen ve büyük bir titizlikle yürüten Akademisyen Yayınevinin sayın sahip ve çalışanlarına teşekkürlerimi sunuyorum.

Elinizdeki bu eser öncelikle bir ders kitabı olarak projelendirilmiştir. Ancak kitabın alanındaki ilk eser olması bazı eksikliklerini kaçınılmaz kılmaktadır. Eleştiriler bundan sonraki çalışmalara ışık tutacaktır. Kitabın hem bir ders kitabı olarak öğrençilerimize hem de bir başvuru kitabı olarak meslekdaşlarımıza yarar sağlamasını diliyorum.

Saygı ve Sevgilerimle.

Prof. Dr. Eriş ASİL